

Brojevni sustavi, zapis cijelih i realnih brojeva u memoriji računala

elementaris

1. Brojevni sustavi, zapis cijelih i realnih brojeva u memoriji računala

1. Koji od ponuđenih brojeva mogu imati zapis u heksadekadskom brojevnom sustavu?

23 10111 AB 39 FFFF 798G 0

2. Odredite neposrednog prethodnika i sljedbenika sljedećih brojeva:

prethodnik	broj	sljedbenik
	$100000_{(2)}$	
	$100000_{(8)}$	
	$100000_{(16)}$	
	$777_{(8)}$	
	$FFFEFEFF_{(16)}$	
	$111111_{(2)}$	

3. Popunite tablicu tako da brojeve pretvorite u preostale brojevne sustave. Prikažite cijeli postupak pretvaranja.

binarni zapis	oktalni zapis	heksadekadski zapis	dekadski zapis
$10111101,011_{(2)}$			
	$26,4_{(8)}$		
		$A1,4_{(16)}$	
			$15,125_{(10)}$

4. Neka svaki znak # predstavlja proizvoljnu znamenku u danom brojevnom sustavu. Koje znamenke nedostaju da bi izraz bio ispravan?

$$54##13_{(8)} = ##68#_{(16)}$$

5. Izračunajte x ako je $x_{(7)} = 121_{(3)} + 121_{(4)} + 121_{(5)} + 121_{(6)}$.
6. Odredite bazu b tako da vrijedi jednakost: $112_{(b)} + 113_{(b)} + 114_{(b)} = 342_{(b)}$.
7. Odredite najmanje prirodne brojeve a i b za koje vrijedi $35_{(a)} - 41_{(b)} = 0$.
8. Preračunajte:
- a) 128 Gibit = _____ MiB
- b) 2000 TB = _____ kbit
9. Memorijski ključić ima kapacitet 1 GiB. Izrazite taj kapacitet u MiB, KiB i B.

10. Za prikaz brojeva u računalu upotrebljava se 8-bitovni registar i metoda dvojnoga komplementa. Koji će biti prikaz brojeva $82_{(10)}$ i $-82_{(10)}$?

$82_{(10)}$

--	--	--	--	--	--	--	--

$-82_{(10)}$

--	--	--	--	--	--	--	--

11. Dan je sadržaj 16-bitovnog registra. O kojem se dekadskom broju radi ako se zna da je broj zapisan metodom dvojnog komplementa?

0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

12. Dan je sadržaj 16-bitovnog registra. O kojem se dekadskom broju radi ako se zna da je broj zapisan metodom dvojnog komplementa?

1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

13. Pretpostavimo da se cijeli brojevi u memoriji računala zapisuju u 8-bitovnim registrima metodom dvojnog komplementa. U dvama registrima zapisane su dekadске vrijednosti $10_{(10)}$ i $-18_{(10)}$. U treći registar treba spremiti zbroj sadržaja zadanih dvaju registara. Odredite binarni sadržaj svih triju registara.

14. Koja se najmanja dekadská vrijednost može zapisati u 8-bitovni registar ako se cijeli broj zapisuje metodom dvojnog komplementa? Napišite cijeli postupak i prikaži taj broj u binarnom zapisu u registru.

15. Racionalan broj $-29,625_{(10)}$ prikazan je u računalu prema IEEE 754 standardu jednodruke preciznosti. Odredite binarnu i heksadekadsku vrijednost toga zapisa.

16. Zadan je heksadekadski zapis racionalnog broja prema IEEE 754 standardu jednodruke preciznosti. Zapis ima sljedeći oblik C3130000. O kojem se broju u dekadskom brojevnom sustavu radi?

17. Zadan je heksadekadski zapis racionalnog broja prema IEEE 754 standardu jednodruke preciznosti. Zapis ima sljedeći oblik 421E0000. O kojem se broju u dekadskom brojevnom sustavu radi?

18. Zadana su 4 broja zapisana heksadekadski prema IEEE 754 standardu:

X = 5C06CD00

Y = E753C21C

Z = 4B800000

K = C0EA0000

- a) Koji je od navedenih brojeva najveći?
b) Prikažite broj K u dekadskom obliku.

19. Jedno društvo ima zajedničku štednju. Zajedno su skupili 46FC8000 eura pri čemu je iznos štednje zapisan kao prikaz racionalnog broja u heksadekadskom obliku prema IEEE 754 standardu jednostruke preciznosti. Koliko novaca pripada svakom od 32 članova tog društva? Rezultat izrazi u heksadekadskom obliku prema IEEE 754 standardu jednostruke preciznosti.
20. Racionalan broj $-23,75_{(10)}$ prikazan je u računalu prema IEEE 754 standardu dvostruke preciznosti. Odredite heksadekadsku vrijednost toga zapisa.

element.hr

Rješenja zadataka

1. 23 10111 AB 39 FFFF 0

2.

prethodnik	broj	sljedbenik
$11111_{(2)}$	$100000_{(2)}$	$100001_{(2)}$
$77777_{(8)}$	$100000_{(8)}$	$100001_{(8)}$
$FFFFF_{(16)}$	$100000_{(16)}$	$100001_{(16)}$
$776_{(8)}$	$777_{(8)}$	$1000_{(8)}$
$FFFEFEFE_{(16)}$	$FFFEFEFF_{(16)}$	$FFFEFF00_{(16)}$
$111110_{(2)}$	$111111_{(2)}$	$1000000_{(2)}$

3.

binarni zapis	oktalni zapis	heksadekadski zapis	dekadski zapis
$10111101,011_{(2)}$	$275,3_{(8)}$	$BD,6_{(16)}$	$189,375_{(10)}$
$10110,1_{(2)}$	$26,4_{(8)}$	$16,8_{(16)}$	$22,5_{(10)}$
$10100001,01_{(2)}$	$241,2_{(8)}$	$A1,4_{(16)}$	$161,25_{(10)}$
$1111,001_{(2)}$	$17,1_{(8)}$	$F,2_{(16)}$	$15,125_{(10)}$

4. $543213_{(8)} = 2C68B_{(16)}$

5. $x_{(7)} = 240_{(7)}$

6. $b = 7$

7. $a = 8, b = 7$

8. **a)** 2^{14} , **b)** $1,6 \cdot 10^{13}$

9. 210 MiB, 220 KiB i 230 B

10. $82_{(10)} \rightarrow 01010010$ $-82_{(10)} \rightarrow 10101110$

11. $138_{(10)}$

12. $-22_{(10)}$

13. $10_{(10)}: 00001010$ $-18_{(10)}: 11101110$ $-8_{(10)}: 11111000$

14. $-128_{(10)}: 10000000$

15. 11000001111011010000000000000000 C1ED0000

16. $-147_{(10)}$

17. $39,5_{(10)}$

18. a) X, b) $-7,3125_{(10)}$

19. 447C8000

20. C037C00000000000

element.hr

2.

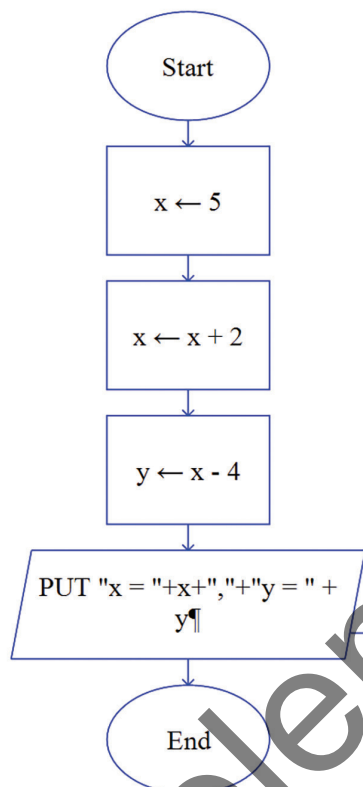
Izrada dijagrama toka s pomoću programa Raptor

element.rtf

Teorijski zadatci za samostalnu vježbu

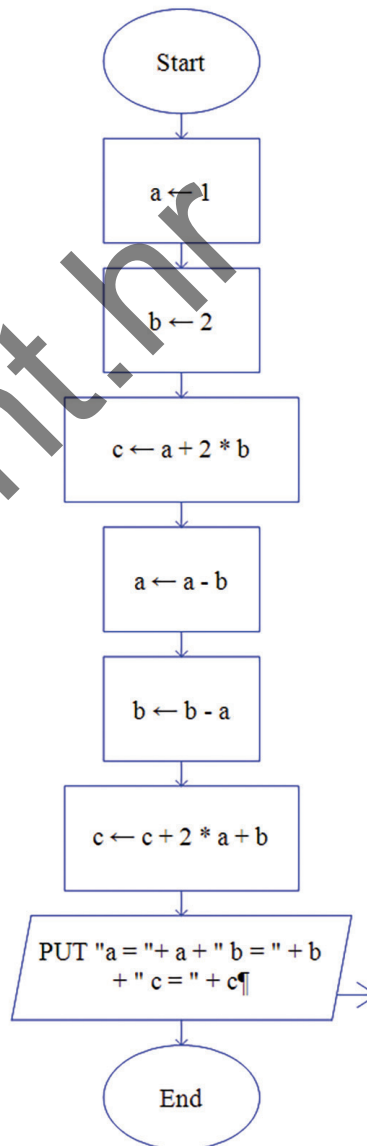
1. a) Što će ispisati sljedeći algoritam?

b) Kolika bi trebala biti početna vrijednost varijable x tako da konačna vrijednost varijable y bude -7 ?

2. a) Što će ispisati sljedeći algoritam?

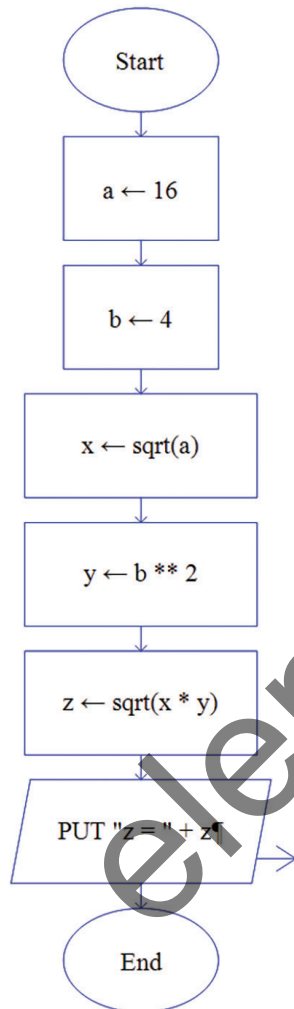
b) Ako se početna vrijednost varijable a poveća za 1, a varijable b smanji za 1, za koliko će se promijeniti konačna vrijednost varijable c ?

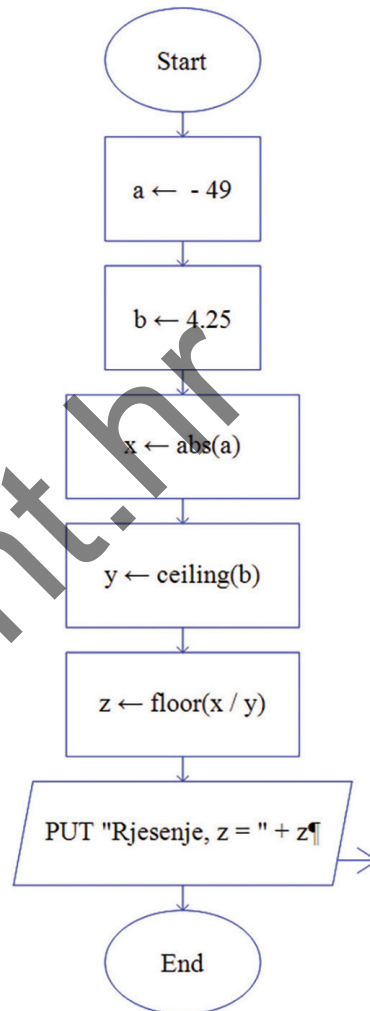
3. a) Što će ispisati sljedeći algoritam?

b) Kolika bi trebala biti početna vrijednost varijable a , tako da uz istu početnu vrijednost varijable b ($b = 4$), konačna vrijednost varijable z bude 16?

4. a) Što će ispisati sljedeći algoritam?

b) Ako se početna vrijednost varijable a promijeni u 49, hoće li se promijeniti konačna vrijednost varijable z ?

2. Izrada dijagrama toka s pomoću programa Raptor

5. a) Što će ispisati sljedeći algoritam?
- b) Odredite kolika bi trebala biti vrijednost varijabe x tako da se ispiše na zaslonu računala "Pogreška".
- c) Odredite kolika bi trebala biti vrijednost varijabe x tako da se ispiše na zaslonu računala vrijednost 998.

